

Regeling van de Minister van Veiligheid en Justitie van 16 mei 2013, nr. 382509, houdende instelling van de Financial Intelligence Unit – Nederland (Instellingsbesluit FIU-Nederland 2013)

De Minister van Veiligheid en Justitie,

Besluit:

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *FIU-Nederland*: Financial Intelligence Unit Nederland, zijnde de Financiële inlichtingen eenheid, bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en het meldpunt ongebruikelijke transacties als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES;
- b. *Minister*: Minister van Veiligheid en Justitie;
- c. *korpschef*: korpschef als bedoeld in artikel 27 van de Politiewet 2012;
- d. *hoofd van de FIU-Nederland*: hoofd van de financiële inlichtingeneenheid als bedoeld in artikel 12, vierde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en het meldpunt, bedoeld in artikel 3.1, derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES;
- e. *Wwft*: Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

Artikel 2

1. Er is een FIU-Nederland.
2. Het hoofd van de FIU-Nederland is op grond van de in de Wwft en de Wwft BES toegekende taken zelfstandig en exclusief bevoegd tot het:
 - a. verdacht verklaren van ongebruikelijke transacties;
 - b. formuleren en implementeren van het uitvoeringsbeleid en de innovatie daarvan;
 - c. geven van bindende aanwijzingen aan de meldende instellingen met betrekking tot de gemelde ongebruikelijke transacties;
 - d. besluiten over deelname aan relevante nationale en internationale besprekingen ten aanzien van FIU-Nederland;
 - e. onderhandelen over en afsluiten van Memoranda of Understanding en convenanten met buitenlandse FIU's of andere relevante partners;
 - f. rechtstreeks adviseren en informeren van de bij de FIU-Nederland betrokken ministeries.
3. Het hoofd van de FIU-Nederland beschikt zelfstandig over de financiële middelen die op grond van de Wwft en de Wwft BES door de Minister in overeenstemming met de Minister van Financiën zijn toegekend voor de taakuitoefening van de FIU-Nederland.
4. Het hoofd van de FIU-Nederland heeft de verantwoordelijkheid voor de algemene leiding en de organisatie van de FIU-Nederland.
5. Het hoofd van de FIU-Nederland legt over de algemene leiding en de organisatie overeenkomstig artikel 12 van de Wwft en artikel 3.1 van de Wwft BES directe verantwoording af aan de Minister.
6. Het hoofd van de FIU-Nederland wordt ondersteund door ambtenaren met een arbeidsrechtelijke aanstelling bij de politie.
7. Ambtenaren werkzaam bij de FIU-Nederland kunnen uitsluitend worden ingezet voor het uitvoeren van de conform artikel 13 van de Wwft en artikel 3.2 van de Wwft BES aan de FIU-Nederland toegekende taken en zijn hierover uitsluitend verantwoording schuldig aan het hoofd van de FIU-Nederland.
8. Het hoofd van de FIU-Nederland is verantwoordelijk voor het gegevensbestand van ongebruikelijke transacties. Overeenkomstig artikel 14 van de Wwft en artikel 3.3. van de Wwft BES is het gegevensbestand uitsluitend toegankelijk voor de daartoe door het hoofd van de FIU-Nederland geautoriseerde medewerkers van de FIU-Nederland.

Artikel 3

1. De FIU-Nederland is beheersmatig ondergebracht bij de politie, bedoeld in artikel 25 van de Politiewet 2012, als herkenbare zelfstandig en onafhankelijk functionerende entiteit.
2. Het hoofd van de FIU-Nederland krijgt via mandaat en ondermandaat het volledige beheer van de FIU-Nederland.
3. Het hoofd van de FIU-Nederland legt ten aanzien van het beheer verantwoording af aan de korpschef, die op zijn beurt verantwoording aflegt aan de Minister.
4. De korpschef organiseert een centrale gespreks- en uitvoeringspartner binnen het bestel van de politie voor alle beheersmatige processen en diensten die de FIU-Nederland van de politie afneemt.
5. De FIU-Nederland voert als zelfstandige, onafhankelijke en herkenbare entiteit binnen het politiebestedel een eigen huisstijl.
6. De FIU-Nederland beheert haar eigen ICT systemen in onafhankelijkheid en kan daarbij gebruik maken van de voorzieningen van de politie.

Artikel 4

Het Instellingsbesluit FIU-Nederland wordt ingetrokken.

Artikel 5

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2013.

Artikel 6

De regeling wordt aangehaald als: Instellingsbesluit FIU-Nederland 2013.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten.*

TOELICHTING

Algemeen

Met het onderhavige Instellingsbesluit krijgt de FIU-Nederland een nieuwe juridische basis waarin de verhoudingen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de algemene leiding, de organisatie en het beheer van de FIU-Nederland worden verduidelijkt. Dit Instellingsbesluit dient in samenhang te worden gelezen met de 'Mandaatregeling Beheer FIU-Nederland 2013' en het '(Onder)Mandaatbesluit Politie beheer-FIU-Nederland 2013'. Dit nieuwe instellingsbesluit vindt zijn aanleiding in de aanbevelingen van de Financial Action Task Force (FATF) naar aanleiding van de evaluatie van Nederland in 2010 en de inwerkingtreding van de Politiewet 2012. Met alle betrokken partijen is overleg gevoerd en instemming bereikt over positionering zoals neergelegd in dit instellingsbesluit.

Algemene leiding, organisatie en beheer van de FIU-Nederland

Ingevolge artikel 12, derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) onderscheidenlijk artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Wwft BES) berust de algemene leiding, de organisatie en het beheer van de Financiële inlichtingen eenheid (in het Europese deel van Nederland) onderscheidenlijk het meldpunt ongebruikelijke transacties (in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba), organisatorisch samengevoegd bij FIU-Nederland, bij de Minister van Veiligheid en Justitie.

In het kader van de noodzakelijke operationele onafhankelijkheid van de FIU-Nederland, kan het Hoofd van de FIU-Nederland, conform de Wwft en Wwft BES en binnen de door de Minister gestelde beleidsmatige, financiële en formatieve kaders, exclusief de in die wetten toegekende bevoegdheden uitoefenen. Dit brengt mee dat, zoals in dit instellingsbesluit tot uitdrukking gebracht, het hoofd van de FIU-Nederland de verantwoordelijkheid heeft voor de algemene leiding en de organisatie van de FIU-Nederland.

Overeenkomstig het onderhavige Instellingsbesluit wordt het beheer van de FIU-Nederland voortvloeiend uit de Wwft in een afzonderlijke regeling aan de korpschef gemandateerd. De korpschef geeft het mandaat volledig door aan het hoofd van de FIU-Nederland in een afzonderlijk mandaatbesluit. Ingevolge deze mandaatregelingen, legt het hoofd van de FIU-Nederland verantwoording af over het beheer van de FIU-Nederland aan de korpschef, die op zijn beurt verantwoording af legt aan de aan de Minister.

Voor de effectiviteit van de FIU-Nederland is maximale operationele onafhankelijkheid en beheersmatige autonomie noodzakelijk. Daarbij hoort ook het zelfstandig kunnen beschikken over financiële middelen zoals begroot op basis van artikel 12, vijfde lid, Wwft en artikel 3.1, vierde lid Wwft BES. Ook geldt dit voor de ICT-systemen van de FIU-Nederland: de FIU-Nederland kan gebruik maken van de voorzieningen van de politie, maar is daar niet van afhankelijk. Applicaties die door en / of voor de FIU-Nederland worden ontwikkeld voldoen aan het vereiste van 'pick up and carry', dat wil zeggen dat deze applicaties ook door andere organisaties dan de politie ondersteund moeten kunnen worden.

Positionering FIU-Nederland

Ingevolge internationale regelgeving (o.a. aanbevelingen van de FATF) en Richtlijn 2005/60/EG tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (derde EU anti-witwasrichtlijn) dient een FIU onafhankelijk en zelfstandig te kunnen opereren, zodat zij autonoom haar wettelijke taken kan uitvoeren. Wanneer een FIU onderdeel uitmaakt van een andere organisatie of entiteit moet de uitvoering van haar taken strikt gescheiden zijn van de taakuitvoering van de andere organisatie of entiteit. De nieuwe positionering beoogt hieraan tegemoet te komen, doordat de FIU-Nederland beheersmatig bij de politie wordt ondergebracht, maar daarin is gepositioneerd als herkenbare zelfstandig en onafhankelijk functionerende entiteit.

De FIU-Nederland maakt onderdeel uit van de rechtspersoon de Staat der Nederlanden.

Beheersmatig is de FIU-Nederland ondergebracht bij de rechtspersoon 'de politie'. Dit betekent dat de politie de FIU-Nederland in staat stelt haar wettelijke taken uit te voeren en dat de FIU-Nederland daarvoor, waar mogelijk, gebruik maakt van de infrastructuur van de politie. De politie faciliteert de beheersmatige ondersteuning van de FIU-Nederland met behoud van de operationele onafhankelijkheid van de FIU-Nederland.

De positionering komt tegemoet aan de vereiste onafhankelijkheid en optimaliseert tegelijkertijd de

noodzakelijke samenwerkingsmogelijkheden met de diensten van het landelijke politiekorps, zodat effectief gebruik van FIU-informatie kan worden gegarandeerd. De FIU-Nederland is op deze manier op de kleinste mogelijke afstand van de politie georganiseerd, zodat optimale samenwerking met de opsporing mogelijk wordt gemaakt, zonder dat de onafhankelijkheid van de FIU-Nederland in het geding komt. Op deze manier is gewaarborgd dat het uitvoeren van de wettelijke taken van de FIU-Nederland, die zijn gevat in de primaire processen van de FIU-Nederland, autonoom en onafhankelijk kan plaatsvinden, niet alleen ten opzichte van de politie maar eveneens ten opzichte van alle overige betrokken instanties.

Dubbele mandaatlijn: Wwft en Politiewet 2012

In lijn met het onderhavige Instellingsbesluit wordt het beheer van de FIU-Nederland voortvloeiend uit de Wwft aan de korpschef gemandateerd. Dit is uitgewerkt in de Mandaatregeling Beheer FIU-Nederland 2013. De korpschef geeft dit mandaat volledig door aan het hoofd van de FIU-Nederland door middel van het (Onder)Mandaatbesluit Politie beheer FIU-Nederland 2013.

Om de zelfstandigheid van de FIU-Nederland binnen het politiekorps te kunnen waarborgen, dient het Hoofd van de FIU-Nederland te kunnen optreden als opdrachtgever naar ondersteunende politie diensten zoals het Politie Diensten Centrum (PDC) en de Informatie Voorziening-organisatie (IV-organisatie). Ook moet het Hoofd van de FIU-Nederland binnen de politieorganisatie kunnen optreden als bevoegd gezag in de zin van de rechtspositionele regelingen die op de FIU-Nederland medewerkers van toepassing zijn. Omdat de korpschef, ingevolge artikel 27 van de Politiewet 2012, is belast met het beheer van de politie (en daarmee het beheer over de politieambtenaren en middelen) volgt er op grond van de Politiewet eveneens een mandaat. Ook dit mandaat is nader uitgewerkt in het '(Onder)Mandaatbesluit Politie beheer-FIU-Nederland 2013'.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Op grond van de definitiebepalingen in dit artikel is er één in Nederland gevestigde financiële inlichtingen eenheid, zijnde de FIU-Nederland, die zijn grondslag heeft in zowel de Wwft als de Wwft BES. Er is dus sprake van één organisatie met één hoofd.

Per 1 januari 2013 is in artikel 12 van de Wwft de benaming 'meldpunt' gewijzigd in 'Financiële inlichtingen eenheid'. Voor de Wwft BES geldt de oude benaming 'meldpunt'.

Artikel 2

De instelling van de FIU-Nederland vloeit rechtstreeks voort uit de Wwft en de Wwft BES. Artikel 2 bevat hiervan een nadere uitwerking en markeert de eigen wettelijke taken van het hoofd van de FIU-Nederland, en de overige personele bezetting die daarvoor nodig is. Met het oog op de vereiste onafhankelijkheid in relatie tot de politie is opgenomen dat ambtenaren en overig personeel dat werkzaam is bij de FIU-Nederland, niet mag worden ingezet voor andere taken dan die van de FIU-Nederland.

Met het oog op de onafhankelijkheid van de FIU-Nederland en de meldingsbereidheid zijn aan de toegang tot het gegevensbestand ongebruikelijke transacties in de Wwft en de Wwft BES strenge eisen gesteld. In de praktijk is dit zo uitgewerkt, dat alleen daartoe geautoriseerde medewerkers van de FIU-Nederland toegang hebben tot dit gegevensbestand en slechts met het oog op de op grond van de Wwft te verrichten taken. Dit is tot uitdrukking gebracht in het achtste lid van dit artikel.

Artikel 3

Dit artikel betreft de beheersmatige positionering van de FIU. Dit is in het algemeen deel toegelicht. Het hoofd van de FIU-Nederland krijgt via mandaat het volledige beheer over de FIU-Nederland. Het hoofd van de FIU-Nederland legt ten aanzien van het beheer verantwoording af aan de korpschef, die op zijn beurt verantwoording aflegt aan de Minister.

De uitvoeringsaspecten van de beheersmatige ondersteuning van de FIU-Nederland zijn in interne werkafspraken met de relevante bedrijfsvoeringskolommen van de politieorganisatie vastgelegd.

Artikel 4

Het instellingsbesluit uit 2006 wordt ingetrokken. Dit besluit heeft inmiddels verschillende wijzigingen

ondergaan. Omwille van de leesbaarheid en duidelijke markering van de nieuwe positionering is ervoor gekozen het oude instellingsbesluit in te trekken en te vervangen door dit instellingsbesluit.

Artikel 5

In verband met de inwerkingtreding van de Politiewet 2012 per 1 januari 2013 wordt aan dit instellingsbesluit terugwerkende kracht verleend tot deze datum.

*De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten.*